

រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានកម្ពុជា

១៩៩១-៩៨

LE MÉDIA AU CAMBODGE
1991-98

សារព័ត៌មានកម្ពុជា

ម្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់

និស្សិត : ឯម សុវណ្ណារ៉ា

សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ : បណ្ឌិត រ៉េម ចន្ទ្រាបុត្រ

ម្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី២

មុខជំនាញ វិទ្យាសាស្ត្រនយោបាយ

ការពារ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣

មាតិកា

ទំព័រ

ការឧត្តិសស្នាដៃ	ii
អត្ថវាចានៃវរៈជន	iii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	iv
ពាក្យបំព្រួញ	v
លំនាំដើម	viii
សេចក្តីផ្តើម	១

ជំពូក ១ : សញ្ញាណទូទៅនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ៤

I. ប្រវត្តិសង្ខេបនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៤
១. កំណើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនៅលើពិភពលោក.....	៤
២. កំណើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនៅកម្ពុជា.....	៨
II. បទបញ្ញត្តិទូទៅស្តីពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	១៨
១. បទបញ្ញត្តិអន្តរជាតិ	១៨
១.១. កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស	១៨
១.២. សិទ្ធិមនុស្ស	២៤
២. បទបញ្ញត្តិជាតិ	២៧
២.១. ច្បាប់សារពត៌មាន	២៩
២.២. ក្រមសីលធម៌	៣៣
III. បរិយាកាសទូទៅស្តីពីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៣៦
១. បរិយាកាសនយោបាយ	៣៦
២. ទស្សនៈលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៣៩
៣. សេរីភាពសារពត៌មាន	៤៣

ជំពូក ២ : វេនាសម្ព័ន្ធនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន ៥០

I. ស្ថិតិនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៥០
១. ចំនួនអង្គការសារពត៌មាន	៥០
២. ចំនួនស្ថានីយវិទ្យុ	៥៨

៣. ចំនួនស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍.....	៥៩
II. ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មានរដ្ឋ	៦០
III. ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មានអ៊ិនតាក់ និងបណ្តាញយោសនាខ្មែរក្រហម	៦៧
IV. ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មានឯកជន និង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល.....	៦៨

ជំពូក ៣ : តួនាទី និង ឥទ្ធិពលនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៧៣
១. តួនាទីផ្នែកនយោបាយ	៧៥
២. តួនាទីស្ថាប័នពត៌មានក្នុងវិស័យយោធា	៧៦
៣. ការទទួលខុសត្រូវនៃអ្នកសារពត៌មាន	៧៦
៤. ការការពារអ្នកកាសែត	៧៧
៥. ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	៧៨

ជំពូក ៤ : ទំនាក់ទំនងនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន	៨៤
១. ទំនាក់ទំនងរវាងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន.....	៨៤
២. ភាគីនយោបាយ និង ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	៨៤
៣. ហិរញ្ញវត្ថុនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន	៨៩

ជំពូក ៥ : ឥទ្ធិពលនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយពត៌មាន	៩០
I. ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលមានឥទ្ធិពល	៩០
II. កត្តាធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមានឥទ្ធិពល	៩៧

សន្និដ្ឋាន	១០១
អនុសាសន៍	១០៣
ការបញ្ជូន	១០៤
គន្ថនិទ្ទេស	១២៩
ឧបសម្ព័ន្ធ	១៣៤

ពាក្យបំព្រួញ

ABU	: Asia-Pacific Broadcasting Union	សហភាពនៃការផ្សព្វផ្សាយនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក
AIBD	: Association International Broadcasting	សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ការផ្សព្វផ្សាយ Development អន្តរជាតិ
AKP	: Agenre Khmer de Presse ou Agence Kampuchea Presse	ទីភ្នាក់ងារសារពត៌មានកម្ពុជា
AM	: Amplitude Modulation (method of radio broadcasting in which the radio signal alters the strength of the carrier wave)	អេ.អិម (ការផ្សព្វផ្សាយតាមវិទ្យុរលកធាតុអាកាសមធ្យមដោយប្រើ)
AP	: Associated Press	អេ.ភី (ទីភ្នាក់ងារសារពត៌មាន)
AFP	: Agence France-Pressse	អា.ហ្វ.ប៊េ (ទីភ្នាក់ងារសារពត៌មានបារាំង)
ASEAN	: Association of Southeast Asian Nations	សមាគមនៃប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍
BBC	: British Broadcasting Corporation	សារជីវកម្មផ្សព្វផ្សាយពត៌មានអង់គ្លេស
BLDP	: Buddhist Liberal Democratic Party	គណបក្សប្រជាធិបតេយ្យ សេរីព្រះពុទ្ធសាសនា
BLD	: Buddhist Liberal Party	គណបក្សសេរីព្រះពុទ្ធសាសនា
CAPIJ	: Cambodian Association for Protection of Journalists	សមាគមកម្ពុជាដើម្បីការពារអ្នកកាសែត
CC	: Constitutional Council	ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
CCI	: Cambodia Communication Institute	វិទ្យាស្ថានសារគមនាគមន៍កម្ពុជា
CCJ	: Club of Cambodian Journalists	ក្លឹបអ្នកកាសែតកម្ពុជា
COCI	: Committee On Culture and Information	គណៈកម្មាធិការវប្បធម៌ និងពត៌មាន

CPJ	: Committee to Protect Journalists	គណៈកម្មការការពារអ្នកកាសែត
CPP	: Cambodian People's Party	គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា
FIJ	: Federation of International Journalists	សហព័ន្ធអ្នកកាសែតអន្តរជាតិ
FM	: Frequency modulation	អេហ្វ.អិម
FUNCINPEC	: Front Uni Nationale pour un Cambodge Independent, Neutre, Pacifique et Cooperatif	រណសិរ្សបង្រួបបង្រួមជាតិ ដើម្បី ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត សន្តិភាពនិងសហប្រតិបត្តិការ
IFJ	: International Federation of Journalists	សហព័ន្ធអ្នកសារពត៌មាន អន្តរជាតិ
IMF	: International Monetary Fund	មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ
IMPACS	: Institute for Media, Policy and Civil Society	វិទ្យាស្ថានសំរាប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ នយោបាយ និង សង្គមស៊ីវិល
JIM	: Jakarta Informal Meetings	កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការហ្សាកាតា
KJA	: Khmer Journalists Association	សមាគមអ្នកសារពត៌មានខ្មែរ
KNUFNS	: Kampuchea Nation United Front for National Salvation	រណសិរ្សបង្រួបបង្រួមជាតិ កម្ពុជា ដើម្បីសង្គ្រោះជាតិ
KPNLF	: Khmer People's National Liberation Front	រណសិរ្សរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ
LCJ	: League of Cambodian Journalists	សម្ព័ន្ធអ្នកសារពត៌មានកម្ពុជា
MW	: Medium Wave	រលកធាតុអាកាសមធ្យម
NCOCI	: National Committee On Culture and Information	គណៈកម្មាធិការវប្បធម៌ និង ពត៌មាន
NEC	: National Election Committee	គណៈកម្មាធិការរៀបចំ ការបោះឆ្នោត
NGO	: Non-Government Organization	អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
NUF	: National Unite Front	រណសិរ្សរំដោះជាតិ
PAVN	: People' Army of Viêt Nam	កងទ័ពប្រជាជនវៀតណាម
PICC	: Paris International Conference on Cambodia	សន្និសីទអន្តរជាតិទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីកម្ពុជា
PPA	: Paris Peace Agreement	កិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាព

PRK : People's Republic of Kampuchea
 PRPK : People's Revolutionary Party of
 Kampuchea
 PRC : People's Revolutionary Council
 RGC : Royal Government of Cambodia
 ORT : Organization Radio & Television
 SEAPA : Southeast Asian Press Alliance

 SNC : Supreme National Council
 (CNS: Conseil National Suprême)
 SoC : State of Cambodia
 SPK : Sarpordamean Kampuchea
 SRSG : Special Representative of the
 Secretary-general (of the UN)
 SRP : Sam Rainsy Party
 SW : Short Wave
 UIJ : Union of Independent Journalists
 UNAMIC : United Nations Advance Mission
 in Cambodia (APRONUC, Autorité
 Provisoire des Nations unies au
 Cambodge)
 UNCHR : United Nations Centre for Human Rights

ទីក្រុងប៉ារីស
 សាធារណរដ្ឋប្រជាជនកម្ពុជា
 គណបក្សប្រជាជនបដិវត្តន៍
 កម្ពុជា
 ក្រុមប្រឹក្សាបដិវត្តន៍កម្ពុជា
 រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
 អង្គការខាងវិទ្យុ និង ទូរទស្សន៍
 សម្ព័ន្ធភាពសារពត៌មាន
 អាស៊ីអគ្នេយ៍

 ក្រុមប្រឹក្សាជាតិជាន់ខ្ពស់
 រដ្ឋកម្ពុជា
 សារពត៌មានកម្ពុជា
 តំណាងពិសេសរបស់លោក
 អគ្គលេខាធិការ (អ. ស. ប.)
 គណបក្សសមរង្ស៊ី
 រលកធាតុអាកាសខ្លី
 សហភាពអ្នកកាសែតឯករាជ្យ
 បេសកកម្មនាំមុខរបស់អ. ស. ប.
 នៅកម្ពុជា
 មជ្ឈមណ្ឌលអង្គការអ. ស. ប.
 ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
 គណៈកម្មការអ. ស. ប. សំរាប់
 ជនភៀសខ្លួន
 អាជ្ញាធរបណ្តោះអាសន្នប្រចាំនៅ
 កម្ពុជា
 ជនស្ម័គ្រចិត្តអ. ស. ប.
 គណបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម

VOA : Voice of America
VONAKD : Voice of the National Army of
Democratic Kampuchea
WB : World Bank

វិទ្យុផ្សាយសម្លេងសហរដ្ឋអាមេរិក
សម្លេងកងទ័ពជាតិនៃកម្ពុជា
ប្រជាធិបតេយ្យ
ធានាគារពិភពលោក